

SO STERK...

So sterk og rættvis er javnaðarmanna hugsjónin, sosialisman, at nú finst eingin imillum teir borgarligu flokkarnar, ið torir at tala um og stríðast fyri teirri reindyrkaðu kapitalismuni og imóti teimum sosialu, mentunarlígu og vinnulígu tiløkum, ið javnaðarflokkurin hevur trýst igjøgnum, men sum teir borgarligu flokkarnir bardust av grímdum imóti og leiingi fingi forðað.

Nøkur dømi:

Hin sosiala forsoingin sum fólka-pensjón, avlámispensjón, einkjupensjón, barnaforsorg, barnastudningur, lesistudningur og sama atgongu og lætteleiki hjá øllum gávaðum børnum at lesa og ognar sær kunneleika ættan mun til fátækra- ella ríki-dømi í heiminum — mál javnaðarflokksins!!

Øllum hesum

stríðast teir borgarligu flokkarnir imóti.

Teir stríðast imóti líka til seinasta val.

Besta dømi um tað

er stríð teirra Knuds Vangs og Erl. Patursson í lótingshallinum um, hvør ið skyldina hevði fyrri, at vit ikki fingi loysing.

Skyldina hevði...

Knud Vang brigislaði Erlendi Paturssyni og tjóðveldismonnum, at tað vóru teir, sum høvdu forkomið loysingini fyrri langar tíðir, tí teir vildu ikki ganga saman við fólka-flokkinum at stríðast imóti at fremja ta sosiala forsoingina soleiðis sum javnaðarmenn kravdu hana, meðan Erlendur ikki vildi vera við, at so var.

Tað, sum aftanfyrri

loysingartrætu teirra Knuds og Erlends lá, var og er, at teir máttu viðganga, at framdu vit ta sosiala forsoingina á javnt við hana, sum menn hava í Danmark, Svíaríki og Noregi, komu vit ikki eisini at orka at taka loysingina, sum í meiríðst aðri verður nógv meiri enn 35-40 milliónurnar, sum danski statúr letur í dag, tí haraftrat kemur allur uttanríkisostnaðurin við konsulat-um og ambasadum o. m.

Men so álvarsamar

hevur spurningurin verið fyrri hesar borgarligu flokkarnar, at teir næstan komu til hendurs í brigisli imóti hvørjum øðrum, tí teir ikki torðu ella dugdu at verða samdir um at spennja alla meg á at forða javnaðarmonnum í stríðinum fyrri at veita fólki okkara somu sosialu somdir sum í hinum partinum í ríkinum.

Og her vóru sambandsmenn

við undantak av einum lótingsmanni — á sama bógvi sum fólka-flokksmenninir, samanber ta sosialu stöðuna hjá fólka-flokks-sambandsku samgonguni 1950-58!! Tá varð hvørt einasta uppskot frá javnaðarmonnum um sosialar ábøtur felt.

Men sum

við valinum í 1936, tá ið javnaðarflokkurin leyp fram frá tveimum monnum til 6 á tingi aftaná eitt heljarstríð fyrri ellisrentu, írvalitur-rentu og øðrum sosialum ábótum, so hendi aftaná sigursvalið í 1958,

tá ið javnaðarflokkurin leyp fram at vera fjórðistórsti til at verða størsti flokkurin við einum vøkstri av 3 monnum frá 5 til 8:

Teir borgarligu flokkarnir torðu ikki at halda imóti við somu grímd Teir sú, at teir nú mátti geva eftir, um teir ikki til komandi val skuldu missa alt ella mesta partin av tí breiða fólkinum, ið teir higartil tó høvdu dugað at tólt at fylgja sær.

Men fólkið hevði fingið eygum upp fyrri samleikanum og tí, sum av somum tænti tí.

Við valið í 1962 hevði javnaðarflokkurin aftur eitt stórt framstíg í atkvøðum, hóast hann hevði sitið sum tann leiðandi í seinastu landsstýrissamgongu.

Hetta var av somum prógv

fyrri, at størri og størri partur av teimum forsoysku veljarum ássan aðri, at javnaðarpolitikkurin, ið bygd á ta sosialistisku hugsjónina, var fólksins politikkur.

Hetta vaktu hina størstu ræðslu hjá teimum borgarligu flokkunum og heilsó teir.

Nú vóru góð ráð dýr

Og so hendi tað, sum fólkið á gøtuni ikki droymdi um fór at vera møgult, at friggjari kom upp imillum tjóðveldið og fólka-flokkin, sum høvdu lígið eftir livinum á hvørjum øðrum.

Tvítunga og tvistöða tjóðveldisins og fólka-flokksins

Tjóðveldið hevði roynt millum arbeidsmenn og fiskimenn at vinna atkvøður við at spæla, sum teir vóru ikki verri sosialistar enn javnaðarmenn, og millum teir kapitalistisk hugaðu borgarligu sjálvstýrismenninar at vinna atkvøður við at spæla konservativir, sum tá ið teir lupu saman við fólka-flokksmonnum og sambandsmonnum at avtaka landshandilin.

Tað brikslaði fólka-flokksmonnum, tá ið teir vóru millum arbeidsmenn og fiskimenn, at vera teir harðastu stórmannaverjarar, og tá ið teir vóru imillum teir yvirvaksnu nationalu antisocialistamar, íðsu teir fólka-flokkin undir sand og øsku sum hin svikafullasta sjálvstýriss-flokk, ið ein kundi hugsa sær, og sum veruliga ikki skuldi vera ann-

að enn ein ikkleddur sambands-flokkur.

Og fólka-flokkurin lýsti tjóðveldið niður í myrkrið sum hin ramasta órindavein fyrri menninir eystanfyrri jartfaldid.

Men javnaðarmanna valsigurin av nýggjum aftaná stórsigurin í 1958 fekk teir at leggja hamin og sýna seg í sinum rætta skinni sum verandi einki annað enn reinir borgarligir kapitalistaflokkar, hvørs endamálið er at jarðleggja eina og hvørja sosialistiska fylking.

Gingu saman

Hesir stríðsflokkar hvør móti øðrum og »deyðsfiggindare» lótu alt stríð fara og gingu saman fyrri at forða javnaðarmonnum at halda fram við politisku leiðsluni soleiðis sum fólkið við valið hevði talað og avgjørt.

Og hinir borgarligu flokkarnir, sambandið og gamla sjálvstýrið vóru ikki minni hellsigir av javnaðarmanna sigrinum:

Teir noktaðu bart út at halda fram í landsstýrissamgongu við javnaðarmonnum, hóast meirlutin av veljarum teirra roknaði við at javnaðarmenn, sambandsmenn og gamla sjálvstýrismenn fóru at fylgja valurslitinum og halda fram við samgonguni, ið hevði roynt so væl sum eingin landsstýrissamgonga áður.

Gamla sjálvstýrið fór yvir til fólka-flokkin, ið hevði ofrað alla megina á tyna Louis Zachariassen og hansara monnum og einki hevði spart fyrri at taka heiður og æru av teimum.

Og ein partur av sambandinum signaði hesa samgongu og hevði fegið viljað verið við, um ikki ein samgonga við sjálvstýrið tjóðveldið av sambandsveljarum hevði verið tikið sum eit avreiðt av sambands-hugsjónini.

Men satt at siga, var tað ein partur av sambandsins tingmonnum, ið ikki var samdur um ikki undir givnu umstøðum at ganga saman við javnaðarmonnum.

Hesin partur hevði óivað sigrað, um gamla sjálvstýrið ikki tók ta avgjördu stöðu at ganga saman við fólka-flokkinum.

Svágarskapur.

Tá ið talan hevur verið um, hvussu lógið tað var, at gamla sjálvstýrið fekk seg at ganga saman við fólka-flokkinum, tað, ið undir Louis Zachariassen, Jóhann Kallsoys, S. P.

Zachariassen, Hans Nolsoes, Jacob Simonsens og annara sjálvstýrismanna tíð hevði sýnt eitt sosialt sinnalag, er tað syndarlíga komið fram, at menn hava ívast í, um ikki svágarskapur millum tann sterkara, borgemeistarinn, og hin veikara, háskúlastjóran, hevur verið meiri avgerandi enn nakað annað í, at gamla sjálvstýrið, sum hevði mist flestar sínar frælslyntu oddmenn, leyp í borg til deyðsfiggindas, ið tað ikki kann annað enn verða etið upp av.

Betri lagnu hevði flokkurin hjá Louis Zachariassen uppiðori!

Skatta- viðurskifti

Jú, Føroya Javnaðarflokkur vil arbeiða fyrri veruligum skattareformum.

Tað er líkt til, at fólkið yvirhøvur ikki góðtaka frágreiðingina frá landsstýrissflokkinum um, at skatturin ikki er vaksin undir núverandi landsstýri, ella fáa hetta at ríma við veruleikan.

Í Dimmalætting nr. 86 fyrri hós-dagin 20. oktober skrivur -sen. skila góða grein, sum hann kallar Skattalógarbroytingar. At eg eri samdur við greinskrivaran er óneyðugt at framføra her. Tað sum fekk meg til at taka til pennin, var bert endin á nevndu grein, hvar greinskrivarin tekur soleiðis til:

»Bert er lógið, at ein ikki hevur hoyrt nakrar røddir, heldur ikki frá andstöðuni, um at fáa skattalógina broytta á hesum punktum. Spennandi verður tað tí, um nakar flokkur torir at geva lyftir á hesum økjum nú uppundir valið, og so virka fyrri at fáa tær neyðugu broytingarnar gjørdar í nýggju setuni.»

Til tað fyrsta, »Bert lógið, at ein ikki hevur hoyrt nakrar røddir, heldur ikki frá andstöðuni, um at fáa »skattalógina broytta á hesum punktum.« Vil undirritaði loyva sær at siga frá, at hetta ikki er heilt beint.

Longu tíðliga undir sitandi landsstýri sást skiliga, at einki av vallyftum landsstýrissflokkanum kom at halda; heldur ikki tey rópinu um at stöðga teirri fossandi dýrtíðini, sum

vit øll minnst so væl. Og at hetta kom teim lágintøkum, sum vórðu skattaðar eftir teirri sokallaðu progressivu skattiningi, aftur um brekkur skiltu øll, sum vildu skilja tað.

Fyrri ikki at gera málið partapolitiskt, men fyrri at fáa eina góða byrjan í sjálfvan skattamoralin, legði undirritaði av eitingum hin 24. jan. í ár, uppskot inn á ting, um at lótingsmenn eins og allir vanligir borgarar skuldu gjalda skatt av teirra fullu inntøku, og ikki sum higartil hava hálva lótingsmannalønina skattafria. Tá málið kom fyrri á tingi, varð tað heilsað við tí skoðsmáli, at uppskottstillarin mátti mangla sunnan loiggik, og varð tað beint í eina ella aðra nevnd, hvar tað varð sultað saman við so mongum øðrum málum. Men nógv mikið um hetta, bert skal tað skoytast upp í, at málið undir øllum umstøðum skal drívast fram aftur, og skal standast av tí, hvat ið standast má. Viðari skal eg upplýsa, at undir 1-mei haldum Havnar Arbeidsmannafelags er vanligt at venda sær til teir stýrandi viðvíkjandi ymiskum problemum arbeidara. Og í 1-mei roðu minari í ár, kom eg, í millum annað beinleiðis inná skatta viðurskiftini, og fanst eg at, og vísti eg til, at skattalógin als ikki var so góð, sum landsstýrissamgongan vildi gera hana til, og tað serstakliga ikki fyrri lágintøkumannin. Áttanin var at taka hetta mál upp longu í 1965, men tá kom tað seg soleiðis, at landsstýrissamgongan var farin í grús, og tað sum gjørdi, tað ikki varð tikið upp, var hugskotið: — kundi eitt arbeidført ting einki gera við málið, minni kundi eitt sindrað ting gera nakað. —At henda samgonga, aftaná hetta og í-móti allari parlamentariskari siðvenju, helt fram var fantastiskt, men skal hesin spurningur ikki viðgerast her, bert skal skoytast uppí, at av hesi orsök, batnaðu skatta viðurskiftini ikki, heldur tvørturimóti.

Til seinnu helvt av spurninginum: »Spennandi verður tí, um nakar flokkur torir geva lyftir á hesum økjum nú uppundir valið, og so virka fyrri at fáa tær neyðugu broytingarnar gjørdar í nýggju setuni.« skal eg loyva mær at siga frá, at hesin spurningur hevur verið viðgjørdur á flokksfundi í Føroya Javnaðarflokki og við so góðari undirtøku, at flokkurin bæði torir at geva lyftir á hesum økjum nú uppundir valið, og so virka fyrri teimum neyðugu broytingunum í nýggju setuni, so framt veljarin gevur honum álít til tess.

Martin Joensen.

Vit hava altíð á goymslu alt nútímans tilfar til

HITAVEK og SANITET

INNSTALLATIONIR VERÐA GJØRDAR Á BYGD OG Í BY

TILBOD GEVAST

Viðm. Vit hava góð avlopsrør av PVC plastic
Stødd: 2½" og 4"

Fa. Mouritsen & Mouritsen

HORNAGØTA 15, TÓRSAVN TELEFON 2337
HEIMA TELEFON 2784 - 2877